

בדרך כו אמרנה

מרבן של ישראל מרן שר התורה שליט"א

גליון מ"ג
בהר - בחוקותי תש"פ

דרך מצוותיך שו"ת בהלכה מרבינו

עוד בדיני נשיאת כפים

שאלה: ישראל שסיים תפלת שמו"ע באמצע ברכת כהנים, האם יכול לפסוע מיד או שעליו להמתין עד לסיום הברכה. תשובה: ימתין.

***

שאלה: (שם סכ"ד) האם יש להעדיף תפילה סמוך לקיר גם כאשר יפסיד בכך ברכת כהנים כיון שעומד אחריהם. תשובה: עדיף שיעבור להתפלל לפניהם.

***

שאלה: (שם סכ"ד) נסתפקנו איך הדין בביהכנ"ס שההיכל בולט הרבה לתוך ספסלי המתפללים, ונמצאים הרבה [מהמתפללים סמוך לכותל] עומדים אחרי חלק מהכהנים, האם בכה"ג עליהם להקפיד לעמוד לפני כל הכהנים או דסגי בכמה כהנים שעומדים לפניהם. תשובה: לפני כולם.

***

שאלה: (שם סל"ה) כהן שגזז ציפורניו על הקרקע והפילה מהם מעוברת, האם מותר לישא את כפיו. תשובה: אסור.

***

שאלה: בהנ"ל, הוקשה לי שהרי כתב המג"א (הובא בביה"ל כאן) דהא אפילו בלא מת מיד יש לתלות דלמא הרוח בלבלתו דנושא את כפיו, א"כ בהפילה אשה מצפרניו כ"ש שיש לתלות בדברים אחרים [שהרי אין כאן ידיעה ברורה שממנו הפילה]. תשובה: אחרי שחז"ל אמרו שמפלת יש לתלות בזה.

***

שאלה: (שם סקל"ח) ישראל המודר הנאה מחברו [הכהן], האם מותר להתברך ממנו בברכת כהנים. תשובה: מותר.

***

דיני נפילת אפים

שאלה: (סי' קלא ס"ד) אבי הבן נמצא בחו"ל והמילה מתקיימת בארץ ישראל, האם פוטר מתחננון כדין בעל ברית [הגם שאינו נמצא במקום הברית]. תשובה: כן.

***

שאלה: (שם) התפלל במנין שלא אמרו תחננון [מחמת שהיה שם חתן או בעל ברית] ואחרי תפלת שמו"ע נאלץ לצאת מחמת אונס, האם כשישלים תפלתו צריך לומר תחננון או"ד דהוא נגרר אחרי הציבור. תשובה: א"צ. (שערי שיח)

דרך פקודיך פנינים על פרשת השבוע

פרשת בהר

אם שומרים שמיטה כדין כל השנים מתברכות פי תבאו אל הארץ... וְשִׁבְתָּהּ הָאָרֶץ שְׁבֵת לַה', שְׁשָׁנִים תִּזְרַע שְׂדֵךְ וְגו' (כ"ה ב' ג')

שני הערות נפלאות על הפסוק, קבע רבינו בספרו: הראשון, הרי את שנת השמיטה לא עשו מיד בשנה הראשונה אלא רק אחרי שש שנים שעבדו, שמיטה הארץ (קדושין ב'), ויותר מתאים לכתוב כי תבוא אל הארץ, שש שנים תזרע וגו' ואחרי זה ושבתה הארץ. השני, מהו 'ושבתה' הארץ, דמשמע לשון עבר, והרי הוא ציווי על העתיד.

ותירץ על פי המדרש (ילקוט רמז שנ"ג): "רבי ישמעאל אומר כשישראל עושין רצונו של מקום, הן עושין שמיטה אחת בשבוע אחד שנאמר שש שנים תזרע וגו', וכשאין עושין רצונו של מקום, עושין ארבע שמיטות בשבוע אחד. כיצד נרה שנה וזרעה שנה, נרה שנה וזרעה שנה, נמצאו שהן עושין ארבע שמיטות בשבוע אחד."

ולכן הקדים הפסוק ושבחה הארץ, כי הוא הבטחה, אם תקיימו מצות השמיטה, אז תזכו שאכן שש שנים תזרע ואספת וגו' ורק בשנה השביעית תשמטנה, אבל אם לא תשמור שמיטה, לא יהיה לך שש שנים לזרוע.

***

פרשת בחוקותי

ונתתם ביד אויב בימי נבוכדנצר

וְשִׁלַּחְתִּי דְבַר בְּתוֹכְכֶם וְנִתְּתֶם בְּיַד אוֹיֵב (כ"ו כ"ה) רש"י מביא, ונתתם ביד אויב - לפי שאין מלינים את המת בירושלים וכשהן מוציאים את המת לקבורו נתנין ביד אויב הצרים עליהם.

תמוה, אם יודעים מלכתחילה שבסוף נהרגים בשביל מה יצאו, והרי המת לא ייקבר. זאת ועוד, וכי על מצות הלנת המת יש הלכה יורג ואל יעבור?

ביאר רבינו: יש לומר שהפסוק רומז לימי נבוכדנצר, שאז היו הכשדים לוקחים את מי שיוצא מירושלים ומגלים אותו לבבל, כמפורש בירמיה פרק ל"ח, ומכיון שהנשואים רצו להילחם, אז כשמת משהו חיפשו חלשים שבין כה אינם נלחמים והם יוציאו אותו לקבורה, והיו תופסים ושולחים אותם לבבל, וזוהי הקללה הרמוזה כאן. (שבענו מטובך)

דבר העורך

חצי יובל לפטירת הגר"מ סולבייצ'יק

בימים אלו חל כה שנה לסילוקו של מרנא הגאון ר' משה סולבייצ'יק חברותא וידידו של יבדל"ח רבן של ישראל, יצויין שסיפר רביה"ק מרן אילת השחר זצוק"ל שהגר"מ התבטא כבר אז שכל העולם עוד ירוצו לבקש מרבינו ברכות (פרי חיים), נביא קצת מדברי רבינו על הלימוד בלומז'א עם הגר"מ זצוק"ל.

מתוך כל משאלותיך שיו"ל ע"י תלמיד רבינו, הגר"א מן :

- עוד סיפר לי רבנו בהזדמנות: בפתח תקוה ישנתי בחדר עם הגאון רבי משה סולובייצ'יק זצ"ל, בוקר אחד קמתי אחרי שחלמתי בלילה את הגמרא בנדה דף ל"א דרש ר' יוסף מאי דכתיב אורך ה' כי אנפת בי כו' לימים שמע שטבעה ספינתו של חברו וכו'. ספרתי זאת לרבי משה סולובייצ'יק שהיה חבר חדר שלי, ואמר לי: היום חשבת לנסוע לירושלים, אבל כיון שחלמת דבר זה - לא אסע. כיון שלא למדתי אז מסכת נדה, וכיון שספרתי לו את החלום אפשר שמחמת כך סבר שהעניין שייך לו.

- עם מי רבנו למד חברותא חוץ מרבי דוב וינטרוב? היו שביקשוני שנלמד בחברותא, ביניהם רבי חיים סרנא, למדתי גם עם רבי משה סולובייצ'יק - מסכת תמורה, ובאמצע הוא נסע ואמר שכשיחזור נשלים, אבל התחתן בחו"ל, ולא שב לישיבה, ובעולם הבא יסיים. (שאלתי אם ילמדו יחד בעוה"ב ואמר בחיור: נזכה ונחיה ונראה). הייתה תקופה שישנתי לבד בחדר והיה זמן שישנתי עם רבי משה סולובייצ'יק רבי ברל וינטרוב ולהבל"ח רבי ישי מנדל שליט"א.

- ר' אהרון לייב בא אחר חתונתו כל לילה ללמוד עם ר"מ סולובייצ'יק, הם ישבו בספסל היכן שאני ישבתי. ופעם אחת ר' משה היה אצל חזון איש וכשיצא שאל מי זה הבחור שהיה? אמא התענינה ואמרה שזה נכד של רבי חיים, אמר: אם כן נחא.

אשרי העם שהוא מנהיגו

דעת התורה מרבן של ישראל על המצב והנעשה והנשמע בהשבוע האחרון

- בהוראת רבן של ישראל שליט"א ומרן ראש הישיבה שליט"א הכוללים חוזרים ללמוד במרחב הפתוח, ההיתר מוגבל עד חמישים איש, תוך שמירת מרחק שני מטרים וחיוב עטיית מסכות.

- לבקשת רבן של ישראל במעמד התפילה שנערך השבוע ביום ל"ג בעומר בעלות המנחה בראשותו, העתירו עבור הישיבות והכוללים שיחזרו ללמוד כמתכונתם וישמע קול התורה במהרה, המעמד נערך ע"י רינה של תורה, במעמד השתתפו עוד בשידור חי מביתם באותו הזמן מרן הגר"ד פוברסקי שליט"א, מרן הגר"ש בעדני שליט"א, מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א, מרן הגר"ד כהן שליט"א, האדמו"ר ממודז'ין שליט"א, בנו חביבו של רבינו - הגר"ש שליט"א, והגר"ש א שטרן שליט"א. עוד השתתפו ועברו לפני התיבה, הגאון הגדול ר"ש שטינמן שליט"א והגה"צ ר"ב פינקל שליט"א, יחד עם מאות עמלי תורה של כוללי רינה של תורה.

- סיפר רב קהילת שונה הלכות הגאון ר' גדליה הוניגסברג שליט"א שהיה במחיצת רבן של ישראל שליט"א בליל שבת האחרון עד הנץ. ובשעה 2 לפנות בוקר קם רבינו ללמוד עד הבוקר. וקצת לפני הנץ שמעו אותו נאנח ונבהלו למה הוא כ"כ נאנח. מיד שאלוהו מה כואב לו. ומיד אמר כואב לי שלא גמרת את ההספק ואז אמר לו הרה"ג ר' שעיייה אפשטיין שליט"א, הלואי עלי כאבים. אם הכאבים זה בגלל שלא מספיקים ללמוד, ומיד צעק רבינו, חלילה, מדוע אתה מקלל את עצמך. רבינו הרגיש שזה קללה לא לגמור הספקים שרוצים ללמוד.

- בהוראת רבן של ישראל שליט"א ומרן ראש הישיבה שליט"א, גני בנים בשנתונים בהם החלו ללמוד א-ב החלו השבוע ביום ראשון לימודים, וגני בנים בהם לא לומדים אותיות, וגני בנות ימשיכו לעת עתה הלימודים בביתם דרך מרחב הלמידה בטלפון, עוד ע"פ הוראתם בנות הסמינרים חזרו בשבוע הזה חלקית ללימודים, גם בנות החינוך העצמאי חזרו במהלך השבוע הזה.

לעילוי נשמת ראש ישיבות קרית מלך וחברון גאולה
מרנא הגאון הגדול ר' שמואל יעקב בן
הרה"ח ר' יששכר דב בורנשטיין זצוק"ל
נלב"ע ליל לג בעומר תשע"ז

ברכת מזל טוב לרבן של ישראל שליט"א, על אירוסין
נינתו בת לנכדו חביבו רב קהילת "שונה הלכות"
הגר"ג הוניגסברג שליט"א, נכדה לחתנו ראש ישיבות
ארחות תורה הגאון ר' שרגא שטינמן שליט"א,

יו"ל ע"י קו דרך אמונה - 0799-211-666

לקבלת הגליון ניתן לפנות למייל - a0799211666@gmail.com

לתרומות והנצחות ניתן לפנות לפלאפון - 052-760-6474

הגליון יו"ל בסיוע עמותת נעשה אדם ע.ר. 580652063